

ARTZUID

B E R L A G E I N B E E L D
INTERNATIONALE SCULPTUURROUTE AMSTERDAM

Speurtocht **BASISSCHOOL**

ALGEMENE INLEIDING

De beeldenroute die jullie gaan lopen ligt in het Plan Zuid, een ontwerp van de beroemde architect Berlage uit het begin van de 20e eeuw.

In de middenperken van de brede lanen is er nu een beeldenroute georganiseerd met beelden uit de 20e en 21e eeuw.

BERLAGE en PLAN ZUID

Als stedenbouwkundige is Berlage vooral bekend vanwege het door hem ontworpen Plan Zuid, de grote uitbreiding van Amsterdam. Plan zuid is de naam van de stadsuitbreiding uit 1917. Berlage werd door de gemeente Amsterdam gevraagd een nieuw uitbreidingsplan te maken aan de zuidkant van de stad, voor voornamelijk goedkope woningen of anders gezegd: sociale woningbouw.

Deze uitbreiding was nodig omdat er woningnood ontstond in de oude stad, zoals in de wijken de Jordaan en de Pijp. Deze wijken waren al bouwend ontstaan zonder dat er een plan voor was. De straten zijn er smal en er komt weinig licht in de huizen.

Berlage wilde een buurt met mooie brede lanen met groene perken in het midden waar mensen konden wandelen en elkaar ontmoeten.

Hij wilde dat de arbeiders na zware arbeid licht, lucht en schoonheid om zich heen hadden. Ook wilde hij een wijk scheppen waar verschillende sociale klassen bij elkaar woonden.

Verschillende andere architecten, beeldhouwers, aannemers en hoveniers uit die tijd stonden ook achter dit socialistisch ideaal en werkten hieraan mee. Daarom zijn er ook beeldhouwwerken die deel uitmaken van de gevelwanden, bruggen en plantsoenen. De meeste beelden zijn van de beeldhouwer Hildo Krop.

Zo ontstond zijn Plan Zuid met een streng patroon, brede verkeerswegen en kanalen, monumentale straten en pleinen en ver doorlopende zichtlijnen. Met veel ruimte tussen huizen, pleinen en hofjes, met sociale woningbouw en villa's.

TWEEDE WERELDOORLOG IN AMSTERDAM ZUID

Amsterdam Zuid draagt nog altijd de sporen van de bezetting en vervolging. In de jaren dertig vluchtten veel Duitse joden naar Nederland om aan het Nazi-bewind te ontkomen. Omdat Plan Zuid een nieuwe wijk was, waren hier nog veel huizen beschikbaar. Zo kwam het dat veel van die vluchtelingen zich in Amsterdam Zuid vestigden en hier een nieuw leven begonnen. Onder hen waren ook Anne Frank en haar familie, die zich vestigden op Merwedeplein 37-2. Bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog telde Amsterdam tachtigduizend joden. De meesten leefden verspreid over de volgende wijken: Nieuwmarktbuurt, Transvaalbuurt, Rivierenbuurt en Beethovenbuurt.

BEELDHOEWKUNST

Wat is beeldhouwkunst eigenlijk?

Een beeld is een object (ding) dat een dialoog aan gaat met zijn omgeving. Meestal kan je om het beeld heenlopen en is het van alle kanten te bekijken, in tegenstelling met een schilderij.

Een beeld is dus 3 dimensionaal (=ruimtelijk), een schilderij twee dimensionaal (=plat).

Tegenwoordig kan dit object van steen, metaal of hout zijn, maar ook van stof, of in licht of geluid, film of video uitgevoerd worden.

Vragen voor leerlingen van de lagere school .

We beginnen bij de Apollolaan nr. 15 het begin van de route:

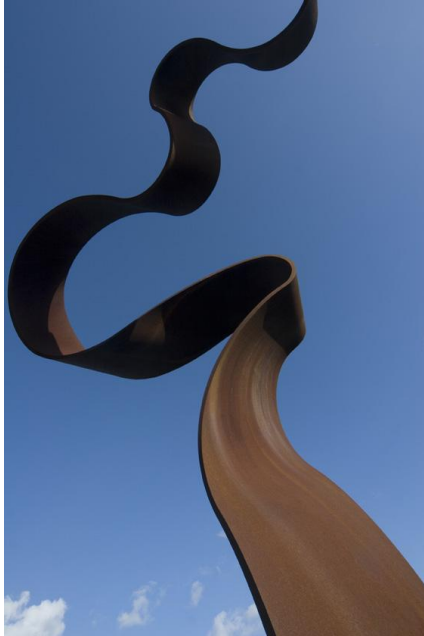
Algemeen: Bij deze beeldenroute is het de bedoeling dat je gaat kijken naar de beelden in hun omgeving.

Aan het eind moet je vermelden welk werk je het mooist vond en waarom. En ook:

- Beschrijf het werk alsof je het aan iemand vertelt die het niet kan zien.
- Maak van dit werk een tekening.
- Hoeveel mensfiguren heb je op de route gezien? Kijk ook naar de beelden op de huizen langs de route!
- Hoeveel machines/apparaten heb je gezien?

1. Beeld 1

- Als je nu om je heen kijkt hoeveel beelden zie je dan?
De grote wimpel heet "AMSTERDAM DANKT ZIJN CANADEZEN",
- Waarom ziet dit er feestelijk uit?

2. Beeld 2

Dit beeld is van Tom Claassen, hij maakt vaak beelden voor de openbare ruimte.

- wat stelt het voor ?
- waarom zou het juist hier staan?

3. Beeld 5

Gust Romijn: "PAPERCLIP" en **Beeld 6** Michael Kienzer: "PARASITES".
Kijk goed naar de beelden en vergelijk:

- Het materiaal,
- vorm,
- kleur

4. VERZETSTRIJDERS, vast beeld op deze plaats

Dit is het monument voor de gefusilleerde verzetsstrijders gemaakt door Jan Havermans

- wat is een verzetsstrijder ?
- waarom heeft de middelste man zijn vuisten gebald?

5. Beeld 8 Dit beeld van Gironcoli heet "VINGERHOED",

- Zie je die? Waar ?
- Welke voorwerpen herken je nog meer in het beeld?

- 6. Beeld 11** Dit werk is van Ossip Zadkine het heet "La DEMEURE HUMAINE", het menselijk verblijf.
- Zie je iets van een mens hierin?

- 7. Beeld 13** Dit is "DE BIKINIBAR" van Joep van Lieshout.
- Vind je het een leuk beeld of juist niet. waarom?

- 8. Beeld 16** "VENICE ANGEL" van Guy Dill.
- Gaat het hier om mens of machine, of iets anders?

- 9. Beeld 17** Panamarenko noemde dit beeld BRAZIL.
- Wat stelt het voor.
 - Op wat voor beest lijken de vleugels?
 - Gaat het hier om mens of machine, of iets anders?

- 10. Beeld 18** ."TRANSLUCIDE " van Antoine Poncet.
Translucide betekent doorzichtig,
- zie je op dit plein nog meer beelden waar je doorheen kunt kijken? Noem welke beelden dat zijn.

- 11. Beeld 19** Dit beeld van Paul Mc Carthy heet "BLOCKHEAD." (DOMOOR)
- kun je er een stripfiguur in herkennen?

- Wat zijn die hoopjes naast de figuur op de grond?

12. Beeld 20 PUFF MARSHIE van Yoshitomo Nara

- Gaat het hier om mens of machine, of iets anders?

13. Beeld 21

Vanaf het plein zie je tussen de bomen een groot roestig ijzeren beeld staan.

Dit heet " WACHTER" en is van Shinkichi Tajiri.

- Gaat het hier om mens of machine, of iets anders?
- Is het een indrukwekkend beeld, waarom?

14. Beeld 22 Franz West. "SPHAIROS"

- Gaat het hier om mens of machine, of iets anders?

15. Beeld 23 . Franz West. "FLATUS"

- Gaat het hier om mens of machine, of iets anders?

16. Beeld 24 "IT'S A CLIPPER SHIP" is vlakbij het monument voor Nederland Indie geplaatst.

- Zie je hier ook foto's bij? Hoeveel foto's zijn er?

17. Beeld 30 FAT LADY van Zhang Hobo

Is, zoals de titel al zegt een dikke vrouw.

- Is deze vrouw gewoon dik?

18. Beeld 31 VW BUS Erwin Wurm

- Kan deze auto gewoon rechtuit rijden.?

Kijk eens naar de portalen van de huizen op de hoek. Daar zijn ook nog allemaal beelden.

19. Beeld 32 Tom Claassen "THREE MEN"

- Gaat het hier om mens of machine, of iets anders?

20. Beeld 33 Dit beeld is van de beroemde Franse beeldhouwer Auguste Rodin, het heet "DE DENKER".

- Gaat het hier om mens of machine, of iets anders?

21 Beeld 34 Gust Romijn & **Beeld 35** Carel Visser.
Vergelijk:

- Het materiaal,
- vorm,
- kleur

22 AMSTERDAMSE DENKER

kalksteen op hoge sokkel aan het eind van dit perk tussen de bomen.

- aan welk beeld dat je al gezien hebt doet deze je denken?

23 Beeld 36 CONCRETE STRUCTUREN NO. 5

24 Gaat het hier om mens of machine, of iets anders?

25 Beeld 37 andre volten – KUBUSCONSTRUCTIE

!dit is geen klimrek!

kijk naar het beeld en loop er omheen.

- Gaat het hier om mens of machine, of iets anders?

26 BEELD 38 CIRCULATORY van Olaf Mooij

- Zie je de auto, wat is er mee gebeurd?

